

Ziek van de gebeurtenis? Of ziek van het nieuws (over de gebeurtenis)?

Hans van Klink schrijver van "De Klap" (opvang/ nazorg) en van het boek "LOOS" (deltaplan dakloosheid), March 11, 2026

Gisteren was ik te gast bij een lezing, gehouden door Henk Pruis, over de Bijlmer(vlieg)ramp. Hij hield de lezing voor de 'Koninklijke vereniging Onze Luchtmacht' maar er waren ook andere genodigden.

Over de vliegramp in de Bijlmermeer is veel gezegd en geschreven. In sommige opzichten misschien wel TE veel. Want kenmerkend voor deze ramp is dat de nieuwsverstrekking hierover als een kruiwagen vol kikkers alle kanten op ging.

Wie kent niet de 'geruchten' van de mannen in witte pakken. De radioactieve onderdelen. De geheime wapens. De giftige stoffen. Om maar niet te spreken van het 'onnodige extra rondje' wat het vliegtuig gevlogen zou hebben, waardoor het, al even onnodig, wel in de Bijlmer móest neerstorten.

Voordat ik terugga naar de lezing van Henk Pruis, eerst even in het kort mijn verhaal:

Ik was destijds lid van brandweerkorps Lissersbroek en nam die bewuste zondagavond kennis van de gebeurtenis via de onderbreking van Studio Sport. Als brandweerman wil je er dan 'klaar' voor zijn om opgeroepen te worden. Toch gebeurde dat pas maandagmiddag (én dinsdagmiddag) om twee nachten te zoeken naar slachtoffers en vliegtuigonderdelen. Een ingrijpende gebeurtenis maar óók met een vreemd soort van 'dankbaarheid' dat je hier een helpende rol in mag vervullen.

De onrust over 'wat is ons overkomen' ontstond pas later, toen geruchten sterker en sterker werden.

Zelf ben ik nooit echt gaan twijfelen, maar het is niet prettig geconfronteerd te worden met de vraag of je niet onnodig en ernstig gevaar hebt gelopen als

hulpverlener. Als er dan nog een (mislukt) grootschalig medisch onderzoek achteraan komt lijkt het allemaal nog serieuzer te worden.

Uiteindelijk dooft het enigszins uit (en leeft door 'foute' televisieseries weer op) maar De Bijlmerramp zal altijd synoniem staan met 'onduidelijkheid', 'doofpot' en 'complotten'.

Henk Pruis maakt op zeer gedegen én integere wijze 'gehakt' van alle complottheorieën. Dat zogenaamde 'extra rondje', wat een geheel eigen leven is gaan leiden, is simpelweg niet aan de orde geweest. Persoonlijk vindt ik het spijtig te constateren dat de journalist die dat destijds in het leven heeft geroepen nog steeds niet wil erkennen dat hij ernaast zat (ondanks duidelijke bewijzen)

Ik ken Henk inmiddels wat langer en ik heb veel bewondering voor zijn werk. Al wat hij tot nu toe over de Bijlmerramp heeft onderzocht en verklaard kun je vinden op de website www.elal1862accidentinvestigation.nl en het is zeer, zeer, zeer de moeite waard daar een kijkje te nemen. Ga er maar goed voor zitten, want het is een enorme hoeveelheid 'overtuigende informatie'. In de lezing die Henk hield heeft hij daar maar een fractie van kunnen tonen (en dat was al avondvullend)

In mijn contacten met Henk vroeg hij mij op enig moment (naar aanleiding van mijn boek 'De Klap') of het mogelijk was dat je PTSS kunt oplopen, niet op basis van wat je ziet of beleeft, maar van wat je aan informatie krijgt. ('Ja', is het antwoord) ZELFS als die informatie niet-kloppend is. En weer is het antwoord 'ja'. Hier geen lange verhandeling over PTSS (lees dan 'De Klap') maar je kunt ernstige vormen van stress oplopen van informatie, ongeacht of deze informatie kloppend is of niet.

Ik stel dat zo nadrukkelijk, omdat dit -dus- ook laat zien dat er een zeer grote verantwoordelijkheid ligt bij de media en anderen die (negatief-) nieuws rondpompen zonder goede verificatie. Als je op Henks' website de krantenkoppen voorbij ziet komen dan zie je de suggestieve toonzetting er vanaf spatten. Zie dan maar eens 'cool en onbezorgd' te blijven!

Wat ik schrijnend vond: een jaar geleden was een afvaardiging van Bijlmerbewoners uitgenodigd in het Nationaal archief. Dit naar aanleiding van het vrijkomen van de (laatste) dossierstukken over de Bijlmerramp. Ik mocht daar ook bij zijn en trof een grote groep bewoners die de ramp hadden meegemaakt (en soms ternauwernood hadden overleefd) Sommigen daarvan leden al sindsdien aan bepaalde kwalen (met name fybromyalgie, reumatische klachten, chronische migraine en vermoeidheidsklachten) in de absolute overtuiging dat dat gevolg was van de ramp.

Nu kan het 'psychosomatische effect' van zo'n heftige gebeurtenis natuurlijk groot zijn (!) maar ik vernam ook van de overtuigingen die gebaseerd waren op dát wat inmiddels (door Henk) 'bewezen onwaar' verklaard kan worden. Het is raar gezegd, maar het is voor mensen die lijden aan de na-effecten van de ramp (al 33 jaar) niet mogelijk om na zoveel jaar de gedachte 'los te laten' dat het NIET aanwijsbaar door 'straling' of 'giftige stoffen' etc. kan komen. Ofwel: Ziek zijn als gevolg van de info die je toen kreeg maakt het bijna onmogelijk nú te erkennen dat die informatie nooit correct is geweest. Sterker nog: Henk toont aan dat het 'bewezen incorrect' is, en dat men dat al een paar dagen na de ramp wist. Maar 'de media' (om het maar even breed te schetsen) bleven geruchten voeden.

Vorig jaar mocht ik spreken tijdens de jaarlijkse herdenking van de ramp. Een dankbare taak om vanuit mijn rol als hulpverlener (toen) mijn solidariteit aan de bewoners (en nabestaanden) in het nu te mogen uitspreken. Maar het blijft pijnlijk te constateren dat de onzorgvuldigheid in de communicatie veel leed heeft opgeleverd.

Lees de website van Henk. Zeer aanbevelenswaardig.

En lees 'De Klap', als je wilt weten wat schokkende gebeurtenissen met een hulpverlener kunnen doen.